

Meripelastus

1/14

M u i s t a u u s i
hälytysnumero

Mistä nimi
pelastusveneelle?

Haukkuva
merivartija

HELSINGIN MERIPELASTUSYHDISTYS
HELSINGFORS SJÖRÄDDNINGSFÖRENING

MERIPELASTUS 1/14

Meripelastus on Helsingin Meripelastusyhdistyksen jäsenlehti, joka ilmestyy neljä kertaa vuodessa. Seuraava lehti ilmestyy kesäkuussa.

Meripelastus är Helsingfors Sjöräddningsförenings medlemstidning som utkommer fyra gånger per år. Nästa tidning utkommer i juni.

Julkaisija / Utgivare:

Helsingin Meripelastusyhdistys -
Helsingfors Sjöräddningsförening ry

Päätoimittaja / Chefredaktör:

Jukka-Pekka Lumilahti
lehti@hmpy.fi
p. 050 350 9195

Toimitus / Redaktion:

Jukka-Pekka Lumilahti, Sami Korppi,
Mika Back, Nina Hiltunen,
Pinja Hentunen, Mikael Andersén ja
Christian Kurtén

Paino / Tryck:

Kopio Niini, Helsinki
Painos / Upplaga: 3300 kpl / st
ISSN-L 0788-401X
ISSN 0788-401X (painettu)
ISSN 1798-8365 (verkkoversio)

Kansi / Pärm:

Rautauoma matkalla onnettomuuspaikalle. Kuva: Markku Tamminen.

www.helsinginmeripelastusyhdistys.fi

Helsingin Meripelastusyhdistys - Helsingfors Sjöräddningsförening ry
Matosaari / Maskholmen, Jollas, PL 66, 00101 Helsinki
p. 050 571 3940

Ruorin takaa - Trossi on kunnia-asia

Trossi-tarra veneessä on kannanotto veneilyturvallisuuden puolesta. Trossi-maksut käytetään maamme vapaaehtoisen meripelastustoiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Hankkimalla Trossin olet mukana varmistamassa kaikkien vesillämme liikkuvien turvallista matkaa. Vuosittain vapaaehtoisilta meripelastajilta saa apua yli kaksituhatta ihmistä ja tuhat alusta.

Teillä, arvoisat jäsenemme, useimmilla Trossi on jo hoidettu. Kiitoksia siitä. Tämä on meille erityisen tärkeää, sillä yhdistyksemme rahoituksesta suuri osa tulee jäsenmaksuista. Yhdistyksellä on tällä hetkellä yhteensä 2348 Trossijäsentä. Syyskokouksessamme 12.11.2013 Suomen Meripelastusseuran Toimitusjohtaja Jari Piirainen luovutti

yhdistyksellemme ensimmäisen palkinnon Trossin jäsenhankintakilpailussa. Helsingin Meripelastusyhdistykseen on vuonna 2013 liittynyt yhteensä yli 200 uutta Trossijäsentä. Tämä on merkittävä saavutus. Eikä sitä pelkästään voi laittaa sen piikkiin, että Helsingissä on paljon veneilijöitä. Yhdistyksen pelastusvenemiehistöt ovat tehneet Trossia tunnetuksi aina kun veneilijöitä on kohdattu merellä tai maissa. Olemme toimittaneet trossiesitteitä venehuoltoasemille ja venetarvikeliikkeisiin. Lisäksi olemme olleet mukana useissa alueemme merellisissä tapahtumissa ja vierailleet venekerhojen tilaisuuksissa. Tästä suuri kiitos aktiiveillemme, jotka kaiken muun koulutuksen, partioinnin ja pelastustoiminnan lisäksi jaksavat tehdä myös tätä tärkeää toimintaa.

Suomen Meripelastusseuran tavoitteena on 40 000 Trossijäsentä koko maassa. Tällä hetkellä jäseniä on runsas 10 000. Joten matkaa maalin on vielä.

Turvallista Veneilyvuotta 2014

Bakom rodret - Trossen är en hederssak

Trossendekalen på båten är ett ställningstagande för sjösäkerheten. Trossenavgifterna används för upprätthållandet och utvecklandet av den frivilliga sjöräddningsverksamheten i vårt land. Genom att skaffa Trossen deltar du i säkrandet av resan för alla som rör sig på våra vatten. Över två tusen personer och över tusen båtar får årligen hjälp av de frivilliga sjöräddarna.

De flesta av er, våra ärade medlemmar, har redan tecknat ett Trossen-medlemskap. Tack för det. Detta är särskilt viktigt för oss, för en stor del av finansieringen för vår förening kommer just från medlemsavgifterna. Föreningen har nu 2 348 Trossen-medlemmar. På vårt höstmöte den 12.11.2013 överräckte Finlands Sjärräddningssällskaps verkställande direktör Jari Piirainen första priset i Trossens medlemsanskaffningstävling till vår förening. Över tvåhundra nya Trossen-medlemmar har under år 2013 anslutit sig till Helsingfors Sjärräddningsförening. Detta är en viktig prestation. Och det beror inte endast på att det finns många båtar i Helsingfors. Manskapet på föreningens räddningsbåtar har gjort Trossen bekant för båtförare alltid då tillfälle har givits till havs eller i land. Vi har delat ut Trossen-broschyrer till sjömackar och båttillbehörsaffärer. Vi har också deltagit i flera maritima evenemang på området och gästat båtklubbarnas tillfällen. Ett stort tack till våra aktiva, som utöver all utbildning, patrullering och räddningsverksamhet orkar också med denna viktiga uppgift.

Finlands Sjärräddningssällskap har som mål att uppnå 40 000 Trossenmedlemmar i hela landet. Nu är siffran 10 000. Vi har en bit kvar till mål.

Ett säkert Båttår 2014

Hannu Rainetoja
Puheenjohtaja / ordförande
puheenjohtaja@hmpy.fi

Syyskokouksen antia

Helsingin Meripelastusyhdistyksen syyskokous pidettiin Suomenlahden merivartioston perinnetilassa Katajanokalla 12.11.2013. Ennen kokousta Suomenlahden merivartioston merivartiokoiraa **Viikinki** kertoi itsestään ja työnkuvastaan isäntänsä yllirajavartija **Pekka Ahon** kanssa. Kokouksen päätösosiossa puheenjohtaja **Hannu Rainetoja** ja varapuheenjohtaja **Matti Piispanen** valittiin vuoden kestäväälle jatkokaudelle. Samoin hallituksen jäsenet **Jussi Lammi** ja **Markku Tamminen** jatkavat, heidän kautensa on kaksi vuotta. Uutena kasvona hallituksessa aloittaa **Klaus Hannus**. Hän on liittynyt yhdistykseen 2009 ja toimii nykyään kansimiehenä sekä Rautauomassa että Mikrolog III:ssa.

Kokous päätti myös jäsenmaksuista. Vuonna 2014 ne tulevat olemaan henkilö- ja perhejäseniltä 32 € ja yhteisöjäseniltä 160 €. Meripelastusseuran päätöksellä Trossimaksu ensi vuonna on 75 €. Trossijäsen on aina myös jonkun paikallisen jäsenyhdistyksen jäsen, ja Trossimaksu sisältää automaattisesti myös tämän yhdistyksen henkilöjäsenmaksun.

Meripelastusseuran tervehdyksen kokoukseen toi Meripelastusseuran toimitusjohtaja **Jari Piirainen**. Helsingin Meripelastusyhdistys kasvatti

vuonna 2013 eniten trossijäsenten määrää ja voitti Meripelastusseuran trossijäsenten hankintakilpailun. Piirainen luovutti yhdistykselle voitosta kunniakirjan ja 1000 euron palkinnon.

Kokouksessa jaettiin myös palkintoja. Vuoden 2013 aktiivimalja annettiin **Jartsa Karvoselle**. Karvonen toimii Mikrolog III:n päällikkönä ja Rautauoman perämiehenä. Aktiivisen merellä olemisen lisäksi Karvonen toimii myös koulutustiimissä ollen mukana kouluttamassa ja vastaa-
massa pelastusvenemiesthistön koulutuksesta. Meripelastusseuran harrastusmerkit luovutettiin **Sari Häkkiselle**, **Tero Kangosjärvelle** sekä **Marja Mäelle**.

Meripelastusseuran toimitusjohtaja Jari Piirainen luovutti Trossijäsenten hankintakilpailun voittopalkinnon Helsingin Meripelastusyhdistyksen puheenjohtaja Hannu Rainetojalle. Kuva: Jukka-Pekka Lumilahti.

KUTSU KEVÄTKOKOUKSEEN

* * *

KALLELSE TILL VÅRMÖTE

Helsingin Meripelastusyhdistyksen sääntömääräinen kevätkokous pidetään **31.3.2014 klo 18.00**. Paikkana on Helsingfors Segelklubbin (HSK) kerhotila Lauttasaareissa. Osoite on Vattuniemen puistotie 1. Sääntömääräisten asioiden lisäksi kokouksessa jaetaan paljon huomionosoituksia.

Kahvia ja leivonnaisia on tarjolla. Tervetuloa!

* * *

Helsingfors Sjöräddningsförenings stadgeenliga vårmöte hålls den **31.3.2014 kl 18.00** på Helsingfors Segelklubbs (HSK) klubblokal på Drumsö. Adressen är Hallonnäs parkväg 1. Förutom de stadgeenliga ärendena utdelas många utmärkelser.

Kaffe och bakverk serveras. Välkomna!

Meripelastukselle uusi hälytysnumero

Meripelastuksen hälytysnumero on nyt **0294 1000**. Numero kannattaa tallentaa kännykän muistiin heti kansainvälisessä muodossa **+358 294 1000**. Hätätilanteessa numeron kaivaminen on myöhäistä eikä oikea numero takuuvarmasti tule mieleen.

Vapaaehtoisilla meripelastajilla ei ole omaa hälytysnumeroa, vaan kaikki avunpyynnöt käsitellään Rajavartiolaitoksen meripelastuskeskuksessa Turussa tai Meripelastuslohkokeskuksessa Helsingissä. Keskusten tehtäviin kuuluu myös pelastustehtävien johtaminen, joten hälytysten perillemeno nimenomaan keskuksiin on ensisijaisen tärkeää. – Mikäli Mikrologin tai Rautauoman puhelimiin tulee suoria hälytyksiä veneilijöiltä, ohjaamme heidät soittamaan keskuksiin, toteaa Helsingin Meripelastusyhdistyksen operatiivisen toimikunnan puheenjohtaja Markku Tamminen. Meripelastuskeskuksella on aina tarkat tiedot viranomaisten ja vapaaehtoisten pelastusyksiköiden sijainnista ja suorituskyvyistä, joten se pystyy myös hälyttämään ja käyttämään tehtävissä tarkoituksenmukaisinta yksikköä.

Hätänumero 112 toimii myös merellä. Hätäkeskukset eivät kuitenkaan johda meripelastustilanteita, vaan ensitietojen jälkeen ne siirtävät 112-numeroon tulleet puhelut meripelastuskeskuksiin. Näin ollen meripelastustilanteissa 0294 1000 on paras numero, sillä se yhdistyy aina meripelastusta johtavaan keskukseseen.

Vaikka Meripelastuksen hälytysnumerossa käsitellään ja viestitään nimenomaan hätään liittyviä asioita, ei numero ole varsinaisesti hätänumero. Tästä syystä 0294 1000 -numeroon soittaminen ei saa etuoikeuksia puhelinverkoissa ja itse soittaminen myös maksaa paikallis- tai matkapuhelinverkkomaksun verran. Rajavartiolaitos on jo pitkään yrittänyt saada meripelastuksen hälytysnumerolle virallista hätänumero-statusta,

siinä kuitenkaan onnistumatta. Nyt tapahtuva numeron vaihdos joudutaan toteuttamaan, sillä se on yksi osa koko valtionhallinnon numerouudistusta. Aikaisempi numero oli nyt käyttöön otettua huonompi muun muassa siksi, että verkko-operaattorit perivät vanhaan numeroon soittavalta erillisen hinnan.

Meripelastuksen hälytysnumeroon voi soittaa myös ulkomailta. Tällöin numero on +358 294 1000, ja se yhdistyy aina Turun meripelastuskeskukseseen. Mikäli apua tarvitsee ulkomailla ollessaan, välittää Meripelastuskeskus avuntarvitsijan tilanteen ja tiedot paikalliselle meripelastuskeskukselle, joka johtaa varsinaisen pelastusoperaation.

Myös Trossitehtävissä oikea numero on meripelastuksen hälytysnumero 0294 1000. Meripelastuskeskus tai -lohkokeskus luokittelee tilanteet avuntarvitsijalta saamiensa tietojen perusteella. Jos kyseessä on Trossiksi luokiteltu tehtävä, keskus välittää tehtävän vapaaehtoisille meripelastajille, jotka suorittavat kyseisen tehtävän itsenäisesti. Jos kyseessä onkin meripelastustehtävä, pysyy tehtävän johtovastuu keskuksella. Näin avuntarvitsijan ei tarvitse itse luokitella tehtävää, vaan sen tekee siihen koulutuksen saanut Meripelastuskeskuksen ja -lohkokeskuksen henkilöstö.

Jukka-Pekka Lumilahti

Rajavartiolaitos
Gränsbevakningsväsendet
The Finnish Border Guard

UUSI!

Meripelastuksen hälytysnumero

NYA! Sjöräddningens alarmnummer

0294 1000

(pvm tai mpm – lna eller msa)

www.raja.fi

KLADI

- OTTEITA SYKSYN JA TALVEN TAPAHTUMISTA

Tehokas ilta

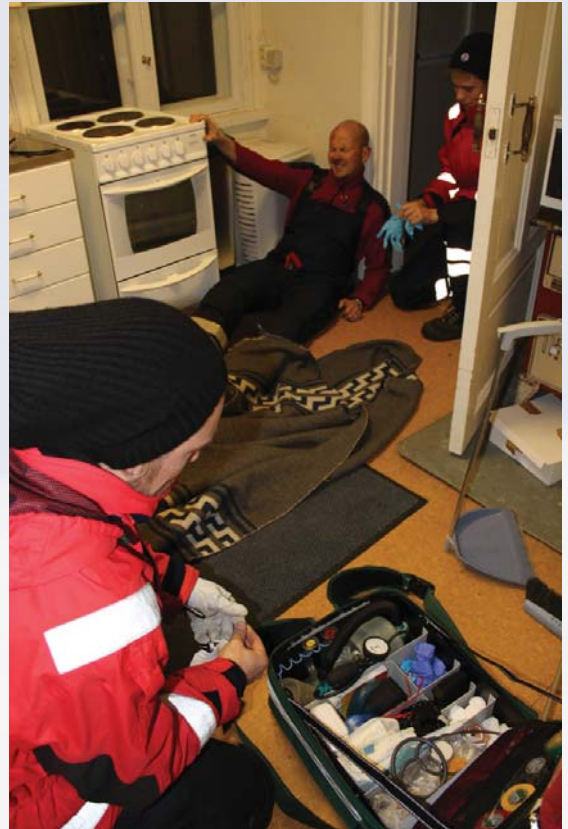
Elokuun 28. päivänä yhdistyksen toimintakalenterissa luki ensivasteharjoitukset. Miehistö kokoontui Matosaareen tavanomaiseen tapaan kello 18 ja sai välittömästi harjoitustehtävän Itä-Helsingin saaristoon. Siellä oli loukkaantunut potilas. Ennen kuin PV Rautauoma ja PV Mikrolog III olivat edes irrottaneet Matosaaren laiturista, hälytti Meripelastuslohkokeskus Helsinki (MRSC Helsinki) Rautauoman oikeaan tehtävään. Villinginsalmessa oli polttoaineongelmista kärsivä moottorivene, jossa kaksi henkilöä. Kello 18.24 Rautauoma saapui avuntarvitsijan luokse. Vika osoittautui vedeksi polttoaineen seassa. Vettä ei yrityksistä huolimatta saatu pois, joten Rautauoma hinasi moottoriveneen turvasatamaan Sarvastoon.

Mikrolog III suoritti kauden aikana 70 pelastus- ja avustustehtävää Kuva: J-P Lumilahti.

Samaan aikaan Mikrolog III:n miehistö pääsi hoitamaan harjoituspotilasta. Potilas oli saatu jo kuljetuskuntoon, kun lähistöllä olevasta veneestä viittoiltiin Mikrologille. Tekninen vika oli pysäyttänyt moottoriveneen ja siinä olleen kahden henkilön matkan. Harjoituspotilas jätettiin saareen, ja konevikainen vene pääsi Mikrologin hinaukseen. Tällä kertaa hinauksen määränpäänä sijaitseva turvasatama oli samalla veneilijöiden kotisatama.

Kun Rautauoman miehistö sai oman hinauk-

Harjoituspotilas jäi oman onnensa nojaan, kun apua tarvittiin lähistöllä. Kuva: Meripelastuskuvapalvelu

sensa suoritettua, oli sen vuoro lähteä hoitamaan harjoituspotilasta. Tällä kertaa potilas saatiin myös pelastusveneen sisälle, mutta paluumatkalla Matosaareen MRSC Helsinki hälytti jälleen. Matosaaren lähistöllä oli kaksi henkilöä ajelehtivassa moottoriveneessä. Rautauoma oli sattumalta valmiiksi melkein veneen vieressä, joten matka-aikaa ei mennyt kuin kolme minuuttia. Jälleen oli hinausköyden kiinnitys edessä ja turvasatamana tällä kertaa Matosaari.

Kello 21.00 Mikrolog III:n ja Rautauoman köydet oli kiinnitetty takaisin Matosaaren laiturin, ja miehistö oli laittanut veneet yöpuulle. Kolmen tunnin aikana miehistöt olivat suorittaneet kolme meripelastustehtävää ja lisäksi molemmat tekivät vielä alkuperäisen ensivasteharjoituksen. Bonuksena miehistön jäsenet pääsivät

lähtemään Matosaaresta juuri samalla hetkellä, kun harjoituksenkin oli suunniteltu loppuvan.

Kauden viimeinen tehtävä

Sunnuntaina 20.10. PV Mikrolog III:n miehistö oli valmiiksi miehitettynä Matosaaresta, kun MRSC Helsinki kutsui sitä klo 18.32: Moottoriveneellä, jossa yksi henkilö, oli polttoaine loppunut Santahaminan ja Ilosaaren välissä. Mikrologin miehistö suuntasi veneensä keulan kohti avuntarvitsijaa, sillä tehtäväpaikka sijaitsi aika ulkona merellä, eikä pimeys helpottanut lainkaan avuntarvitsijan löytämistä. Vain 15 minuuttia hälytyksestä Mikrolog III ilmoitti olevansa avuntarvitsijan luona. Moottoriveneillä oli ollut siirtämässä venettä laituripaikalta telakalle, kun polttoaine olikin matkalla loppunut. Pelastusveneillä ei ole polttoainetta mukana, joten avuntarvitsija otettiin Mikrologin hinaukseen. Matka turvasatamaan Matosaareen päättyi 19.35, jonka jälkeen avuntarvitsija lähti hakemaan polttoainetta autolla veneelleen. Tehtävää suorittaessaan Mikrolog III:n miehistö ei tiennyt, että se jäisi viimeiseksi vuonna 2013.

Tour de Matosaari

Pelastusvenemiehistön koulutuksen runko muodostuu torstaisin järjestettävistä viikkokoulutuksista. Jokaisena torstaina aiheet vaihtuvat siten, että kauden aikana on mahdollista suorittaa kansimiehen pätevyyteen omaavat tiedot ja taidot.

Tour de Matosaari on alkamassa Rautauoman valaistessa pimeää lähtöviivaa. Kuva: Meripelastuskuvapalvelu.

Koulutuskausi huipentui 14.11. perinteiseen Tour de Matosaari -uintiin, jossa uidaan Matosaaresta pelastusveneiden laitureilta Matosaaren niemen kärjen kautta saaren saunalle. Uinti suoritetaan

yhdistyksen henkeen sopien pelastuspuvuissa letkauintina ajatuksella "ketään ei jätetä". Pilkkopimeässä suoritettava uinti on monelle kokemus, vaikkei "Tourilla" rahapalkintoja jaetakaan.

Veneet talviunille

Rautauoma ja Mikrolog III talvehtivat tänä vuonna Porvoon Tolkkisissa Porvoon Venetelakan suojissa. Rautauoma poistettiin valmiudesta 1. joulukuuta. Se ajettiin huoltotöiden jälkeen seuraavana päivänä Tolkkisiin. Kauden 2013 aikana Rautauoma on ollut valmiudessa yli 200 päivää. Konetunteja alukselle kertyi kauden aikana yli 325 tuntia, ja sen vanaveteen jäi 2230 mpk. Tehtäviä alus suoritti 38, joista 23 oli MRSC:n antamia meripelastustehtäviä. Muut Rautauoman tehtävistä ovat olleet muita merellisiä avustustehtäviä, esimerkiksi trossitehtäviä.

Agnieszka Elias ja Olli Koponen viemässä Mikrolog III:a telakalle Porvooseen. Kuva: Jussi Lammi.

Mikrolog III puolestaan poistettiin valmiudesta hieman Rautauomaa aiemmin 18.11. Vene oli kauden 2013 aikana ollut valmiudessa 182 päivää, joista välittömässä lähtövalmiudessa ja miehitettynä 127 päivänä. Ilman teknisiä vikoja Mikrolog III ei kaudesta selvinnyt, sillä keskellä kesää vene oli muutaman päivän pois käytöstä ohjaussuuttimen kiinnityksen vioituttua. Tehtäviä Mikrolog III:lle kertyi 70, joista 38 oli MRSC Helsingin antamia meripelastustehtäviä.

Yhteensä Helsingin Meripelastusyhdistyksen pelastusveneillä avustettiin vuonna 2013 yli 300 henkilöä ja 73 alusta. Lisäksi Rautauoma ja Mikrolog III olivat mukana muun muassa useissa valvonta- ja esittelytehtävissä, joita ei ole laskettu mukaan yllä oleviin tehtävämääriin. Kaiken kaikkiaan voidaankin sanoa kauden olleen yhdistykselle tavanomaista hieman vilkkaampi.

Kokosi: Jukka-Pekka Lumilahti

Meripelastusveneiden nimeäminen eroaa huviveneiden ja viranomaisten veneiden nimeämisestä. Klassisesti veneelle annetaan esimerkiksi kolmitavuinen naisen nimi, kuten **Linnea**. Tässä jutussa tutustutaan Suomenlahden pelastusveneiden nimeämiseen. Juttu pohjautuu **Pinja Hentusen** pro gradu -tutkielmaan meripelastusveneiden nimistä. Pelastusveneiden nimet päätetään aina veneen saavassa yhdistyksessä, minkä jälkeen ne hyväksytään Meripelastusseuran hallituksen kokouksessa. Varsinaisia sääntöjä ei nimien antamiseen ole, mutta nimen pitää olla sopiva, eikä se saa loukata ketään.

Henkilönnimiin perustuvat nimet voivat olla kunnia- tai muistonimiä, tai molempia. **Muistonimellä** tarkoitetaan nimeä, joka on annettu henkilön ollessa edesmennyt. **Kunnianimi** taas on nimi, jolla kunnioitetaan elävää henkilöä.

Henkilönnimiin pohjautuvat esimerkiksi nimet: **Aava R**, **Reijo**, **Rautauoma**, **Emmi**, **Antti** ja **Jenny Wihuri**. Neljä ensimmäistä nimeä ovat kunnianiimiä. Kolmen ensimmäisen nimen taustalla on veneiden rahoittaja ja tukija **Reijo Rautauoma**. Aava R ei nimenä viittaakaan meren aavaan, vaan R-kirjain yksilöi veneen nimen: se on saanut nimensä Rautauoman sukulaislapsen nimestä. Emmi-nimen taustalla puolestaan on myös yksityinen rahoittaja, **Pekka Mölsä**. Nimi on saatu Emmi Mölsältä, joka toimii myös aluksen kummina. Emmi on Pekka Mölsän tytär.

Pelastusvenettä nimeltä **Bogge** käytetään **Bågaskärin** koulutuskeskuksen lähivesillä. Ajoittain Helsingin Meripelastusyhdistyksenkin käytössä olleen Bogge-veneiden nimen taustalla on kuitenkin meripelastusaktiivi **Bo Gunnarsson**. **Betty**-veneiden nimen pohjana on puolestaan hankolainen aktiivi **Betty Johansson**.

Pelastusristeilijä, Meripelastusseuran lippulaiva Jenny Wihuri valmistui vuonna 1999. Se sai ase-

mapaikakseen Helsingin Eteläsataman. Vuotta myöhemmin Jenny Wihuri sai kannelleen ketterän apuveneen, Antin. Jenny Wihuri ja Antti ovat saaneet nimensä aviopari Antti ja Jenny Wihurilta. Nimi viittaa myös samannimiseen säätiöön (Jenny ja Antti Wihurin rahasto), joka toimii osarahoittajana pelastusristeilijän hankinnassa. Antti Wihuri toimi aikoinaan myös Seuran puheenjohtajana. Molemmat nimet ovat sekä kunia- että muistonimiä.

Pelastusvene voi saada nimensä esimerkiksi sitä tukeneen yrityksen (**Mikrolog III**, **Securitas**, **Aktia**), muun tukijan tai tärkeän toimijan (**Kotka**,

Suomenlahden merkitykselliset pelastusveneiden nimet

Bogge, Reijo) mukaan. Idea nimeen voi toisaalta syntyä myös tradition pohjalta, paikannimestä, läheisestä vesistöstä tai muusta merellisestä aiheesta (**Tiirapaasi**, **Fagerö**, **Ajax III**). Paikannimet ovat yleisin peruste nimetä pelastusvenettä (37 %). Vaikka veneen asemapaikka vaihdettaisiin, niin nimi kertoo veneen alkuperästä ja taustasta.

Saarten nimiin pohjautuvat nimet **Nihti**, **Pikku-musta**, **Fagerö** ja **Porsö**. Nihti oli saari Helsingin edustalla, mikä Sompasaaren tavoin jäi Sörnäisten sataman laajennustöiden alle 1960-luvulla. Nihti tuli uutena HMPY:n käyttöön vuonna 1999. Pieni ja ketterä Nihti oli melkein aina tehtävätilastojen kärjessä. Nykyään Nihdillä partioivat Hämeenlinnan järvipelastajat. Nimenä Nihti säilyttää käytössä siis jo kadonnutta nimistöä – nykyisissä kartoissa Nihti-saarta ei enää nimittäin näy.

Joskus jos nimen taustaa ei tiedä, ei voi olla varma, mistä vene nimensä on saanut. Haminan Pikkumusta-vene ei ole saanut nimeään monikäyttöisestä vaatteesta, vaan saaren nimen mukaan. Samanlainen tarina on Inkoon Meripelastajat ry:n käytössä olevalla Fagerö-veneellä. Sen nimi on peräisin Stora Fagerö -saaresta, joka sijaitsee Inkoossa. Uudenmaan rannikolla sijaitsee myös kaksi muuta Fagerötä. Suurempi näistä on Helsingin kaupungin omistama ulkoilusaari, joka tunnetaan myös suomenkielisellä nimellä Sipoon Kaunissaari, ruotsiksi Sibbo Fagerö.

Porsö-nimisiä saaria löytyy Suomenlahden vesiltä myös kaksi. Toinen Porsö-saarista sijaitsee Raaseporin lähellä ja toinen samanniminen saari taas Inkoon lähivesillä. Tulkintani mukaan Porsö-aluksen nimen alkuperäisenä lähteenä on Inkoon lähellä sijaitsevaa Porsö, joka sijaitsee lähempänä Porkkalaa, missä aluksen asemapaikka aiemmin sijaitsi. Nykyään Porsö on käytössä Bågaskärin koulutuskeskuksessa.

Merelliset aiheet ja turvallinen merenkulku voivat myös olla nimenannon perustana. Tammi-saarelaisten käytössä on Ajax III, jonka nimen tausta löytyy Tammisaaren lähistöllä sijaitsevaasta Ajax-merimerkistä. Ensimmäinen Ajax sai nimensä siis Suomenlahden viimeisen kellopoiijun mukaan.

Maaperän paikkoihin viittaavat puolestaan nimet: **Kotka** ja **Degerby**. Kotka viittaa alusta rahoittaneeseen ja tukeneeseen Kotkan kaupunkiin. Degerby taas on kylä, joka aiemmin sijaitsi Loviisan kaupungin paikalla.

Uskomuksen mukaan veneen nimen vaihto tuo epäonnea. Uskomuksista huolimatta pelastusveneiden nimi vaihtuu varsin usein sen vaihtaessa asemapaikkaa.

Avovene Tiirapaasi oli HMPY:n meripelastajien käytössä vuosien 1991–1999 ajan. Nimen lähde, pieni luoto, sijaitsee Villinki ja Kuiva Hevonen -saarten välissä Helsingin edustalla. Kun Tiirapaasi siirrettiin Kokkolaan, maalattiin sen kylkeen nimi: **Lahdenperä**. Nimen alkuperä on yritykseltä, joka kyseisellä alueella sijaitsi. Myöhemmin vene siirrettiin käyttöön pohjoiseen Miekojärvelle, ja siellä vene sai takaisin alkupe räisen Tiirapaasi-nimensä. Veneen nimi sulautuu hyvin osaksi uuttakin ympäristöä: moni nimen historiasta tietämätön yhdistää nimen luonnollisesti Lapintiiraan.

Nimien lisäksi pelastusveneillä on käytössä myös erilaisia kirjaintunnuksia. Vuonna 2011 tunnuksut uudistuivat. Uusia numero- ja kirjain-sarjoihin perustuvia nimiä (esim. **VSL188 Jenny Wihuri**) käytetään **Viranomaisradioverkko VIRVE**:n viestiliikenteessä, mutta veneillä on edelleen venekasteessa annetut nimet.

Meripelastusveneiden nimet kantavat mukanaan niin tarinoita, muistoja kuin traditioita. Nimet yhdistävät niiden käyttäjät – ne ovat enemmän kuin nimiä nimikylteissä.

Teksti: Pinja Hentunen

Kuvat: Kare Bonsdorff, Antti Salmenlinna ja J-P Lumilahti

Tuoksujen perässä – Merivartiokoira Viikinki

Koiran hajuaiisti on sata kertaa ihmistä parempi. Se on Viikingin valtti.

Viime vuoden huhtikuussa syntynyt labradorinnoutaja Viikinki on varsin tuore tulokas Rajavartiolaitoksen koiraperheessä. Työnsä se aloitti Suomenlahden merivartiostossa viime kesänä ja sen alkuaika onkin kulunut paljolti koulutuksen merkeissä. Nimensä se sai lahjoittajaltaan Viiking Lineltä.

Vaikka Rajavartiolaitoksella on käytössään lähes 250 rajakoiraa, on Viikinki selvästi harvinaisuus, sillä merellisissä tehtävissä koiria on maapuolta selvästi vähemmän. Viikingin työpaikka sijaitsee Porkkalan merivartioasemalla, mutta käytännössä se elää ja työskentelee aina isäntänsä yli-rajavartija Pekka Ahon mukana. Jopa pari vuotta kestävä koulutus tapahtuu pitkälti leikin avulla ja koiran omia viettejä hyväksikäyttäen. Tavoitteena tulevaisuudessa on, että Viikinki pystyy muiden merivartiokoirien tavoin ilmaisemaan veneeseen, laivaan tai autoon kätkeytyneet

henkilöt sekä yleisimmät huumausaineet. Lisäksi merivartiokoirien hajuaiistia hyödynnetään myös kadonneiden ihmisten etsinnässä, sillä ne pystyvät hajuaiistin ansiosta etsimään laajoja alueita huomattavasti ihmistä nopeammin. Viikinki ei muiden merivartiokoirien tavoin tarvitse etsimiseen kadonneen henkilön omaa hajua, kuten paitaa, sillä hajuaiistin käyttö perustuu ihmisten ominaishajujen havainnointiin. Tehokkaimmillaan Viikinki ja muut merivartiokoirat ovat veden varassa olevien ihmisten etsinnässä avomerellä tai isoilla meren selillä. Saaristossa koiran käyttöä hankaloittavat alueella mahdollisesti olevat muut ihmiset.

Merivartiokoira Viikinki on vajaan vuoden vanha labradorinnoutaja. Sata kertaa ihmistä paremman hajuaiistin ansiosta Viikinki löytää helposti veneisiin kätkeytyjä aineita. Kuvat: Jukka-Pekka Lumilahti

Viikingin nuoresta iästä huolimatta sen koulutus on jo tuottanut tulosta. Helsingin Meripelastusyhdistyksen syyskokouksessa Viikinki esitteli taitojaan, kun sen ohjaaja Pekka Aho oli piilottanut kokoustilaan pieniä määriä huumeista tulevia hajuja. Käskyn saatuaan Viikinki suuntasi heti oikeaan paikkaan löytäen kaapin alle ja tuolien taakse kätkeytyt hajut. Palkinnokseen Viikinki sai rapsutusten lisäksi leikkihetken omalla tutulla rievulla.

Merivartiokoira Viikingin elämää ja touhua voi seurata osoitteessa

<http://www.raj.fi/slmv/rajakoiraviikinki>

UUDET JÄSENEMMME

Alajääski Kari, Helsinki
Blomqvist Benjamin, Helsinki
Grönroos Heidi, Helsinki
Harila Tapio, Helsinki
Hulkkonen Seppo, Helsinki
Huttunen Kari, Helsinki
Hätälä Ykä, Helsinki
Isotalo Olli, Helsinki
Jäälinoja Janne, Helsinki
Kammonen Anssi, Helsinki
Karhunen Marko, Espoo
Karjalainen Jorma, Järvenpää
Katajala Petri, Helsinki
Keskisaari Riku, Helsinki
Koskenmäki-Karaharju Teija, Helsinki
Kukkonen Kalle, Helsinki
Kuparinen Petri, Mikkeli
Kuusisto Kari, Helsinki
Lahti Jouni, Helsinki
Lehtinen Vesa, Vantaa
Lindberg Tom, Vantaa

Loikkanen Vesa, Vantaa
Mikkonen Kari, Helsinki
Nieminen Yrjö, Helsinki
Niska-Pudas Pauli, Helsinki
Nummi Lassi, Helsinki
Nyman Timo, Helsinki
Nyström Christian, Porvoo
Peipinen Vesa, Helsinki
Pekkonen Kari, Palojoki
Pitkänen Hannu, Söderkulla
Polenius Juha, Helsinki
Raustia Jukka, Kerava
Rautanen Jukka, Vantaa
Reinivuo Kari, Helsinki
Rissanen Outi, Helsinki
Ristimäki Ari, Helsinki
Salmi Esa, Helsinki
Sipilä Keijo, Vantaa
Turunen Mikko, Helsinki
von Zweigbergk Winston, Helsinki

Tervetuloa mukaan toimintaan mahdollistamaan vapaaehtoista meripelastusta!

Helsingin Meripelastusyhdistyksen jäsenlehti lähetetään nyt myös kaikille Suomen Meripelastusseuran jäsenyhdistyksille automaattisesti. Osoitteet lehtiin tulevat suoraan Meripelastusseuran toimistolta. Jäsenlehden toimitus toivottaa mukavia lukuhetkiä ympäri Suomea.

Trossijäsenen muistilista

1. Saatuaasi Trossitarran, liimaa se veneeseen
2. Avuntarpeessa soita meripelastuksen hälytysnumeroon 02941000
3. Meripelastuskeskus määrittelee kuinka tehtävä hoidetaan. Mainitse olevasi trossijäsen.
4. Trossiturva on voimassa Trossimaksun suorittamisen jälkeen.
5. Pidä jäsenkorttisi mukana veneessä
6. Nauti veneilystä

Meripelastusseura postittaa kaikille Trossimaksun maksaneille Trossitarrat ennen veneilykautta. Kauden aikana maksaneet saavat Trossitarran muutaman viikon sisällä maksamisesta.

Kesäinen lempeä meri muuttuu talvella valkoiseksi lumeksi ja jääksi. Tuttujen saarten silhuetti vaihtuu vieraaseen, mutta toisaalta kulkea voi sieltä missä kesäisin karikot estävät veneilyn. Aurinkoinen kesäpäivä ja talvipäivä ovat kuin yö ja päivä, mutta tarkemmin katsoamalla niissä huomaakin paljon yhtäläisyyksiä.

Veneily ja vesillä liikkuminen on vapautta parhaimmillaan. Väylät on toki merkattu, mutta väylien ulkopuolella kulkeminen on täysin mahdollista. Vapaus reitin valinnasta antaa ajatuksen vapaudesta ja oman tien kulkemisesta. Jari-Pekka "J-P" Mörsky toteuttaa tätä samaa ajatusta myös talvella. Aurinkoisena talvipäivänä Mörsky laittaa sukset jalkaan Myllypuron kodissaan ja suuntaa hiihtäen Itä-Helsingin läpi meren jäälle. Kevätjälle kulkijat ovat jättäneet kukin omat latunsa niin että latuja risteilee ristiin rastiin. Latujen risteyksessä J-P tekee päätöksen ja niin matkalla on jälleen uusi suunta. Hän ei lähde jäälle kiirehtimään, vaan nauttimaan. Tunti tai kaksi ovat lyhyitä aikoja, parasta hänen mielestään on kun ei ole kiirettä. Mörskyn ollessa jäällä hiihtokilometrejä karttuu kuin itsestään, mutta toisaalta aina on aikaa pysähtyä ja katsella uudesta kuvakulmasta tuttua maisemaa. Takaisin kotiin retki kääntyy usein vasta auringon laskiessa. - Auringon painuessa horisontin taakse ilma viilenee nopeasti, eikä jäällä liikkuminen ole enää mukavaa, kertoo Mörsky. - Parhaimpia hetkiä ovat ehdottomasti kauniit, aurinkoiset ja tuulettomat kevätpäivät, hän jatkaa.

J-P Mörskyn taival vapaaehtoisena meripelastajana alkoi jo vuonna 1998, kun hän lähti ilmoituksen perusteella mukaan pääkaupunkiseudun meripelastajien yhteiselle tulokaskurssille. Aluksi Mörsky toimi sekä Helsingin Meripelastusyhdistyksessä, että Eteläsatamassa kotisatamaansa pitäneellä Pelastusristeilijä Harmajalla. Harmaja suurempana vei kuitenkin vähitellen voiton ja niin Mörskyn kotiutui Harmajan porukoihin. Harmaja vaihtui seuraavana vuonna uuteen jättiläiseen, pelastusristeilijä Jenny Wihuriin, joka korvasi hyvin palvelleen Harmajan. - Aluksi Jennyn lähes kahdenkymmenen solmun vauhti tuntui hurjalta verrattuna Harmajan alle kymmenen solmun matkavauhtiin, Mörsky muistelee. Mörskyn kokemus karttui ja pian hän huomasi ajavansa Jennyä sujuvasti niin avomerellä kuin ahtailla saaristoväylillä. Mörskyn lasten halu liittyä meripelastajien nuorisotoimintaan toi J-P:nkin takaisin Helsingin yhdistykseen. Pian hän huomasi olevansa mukana myös nuorisotoiminnan koulutusten vetäjänä. Samaan aikaan Jenny Wihurilla rohkaistiin käymään

Jäinen Itä-Helsingin saaristo

Meripelastajan

mansikkapaikka

hakemassa oppia muistakin yhdistyksistä, joten Mörsky päätyi myös Helsingin yhdistyksen Rautauoman ja Nihdin, sekä myöhemmin Mikrolog III:n ohjaimiin. Nykyään Mörsky on koulutustasoltaan perämies, jolle tulee meripäiviä pelastusveneillä noin 40 kauden aikana.

Pelastusveneiden lisäksi Mörskyn voi nähdä myös Halkolaiturilla kotisatamaansa pitävän Vera Violetan ruorissa. Purjehtimiseen Mörskylä onkin hyvät pohjatiedot, onhan hän viettänyt nuoruutensa kesät purjehtien. - Hauska sattuma on, että ensimmäiset omat "kipparoinnit" suoritin optimistijollilla Vuosaaren venekerholla samoihin aikoihin kun Helsingin Meripelastusyhdistyksellä oli siellä LA-radiopuhelinasema, hän toteaa.

Liikkuminen talvisella merellä pitää sisällään aina riskinsä. Mörskyn mielestä paras tapa riskien välttämiseen on liikkua luonnon ehdoilla. Valkoinen, puhdas lumi on hyvä merkki. Kosteaa tai likaista lumi puolestaan kertoo että jään alla on jotain epämääräistä, joten ne paikat kannattaa jättää hyvän matkan päähän. Salmet ja virtapaikat J-P myös kiertää, sillä näiden paikkojen petollisuutta ei koskaan voi korostaa liikaa. Mörsky ei myöskään ole ensimmäisten joukossa jälle ryntäämässä, vaan vasta silloin kun voi olla varma että jää on kantavaa. Tänä talvena Mörsky ei kuitenkaan ketään jälle houkuttele huonojen olosuhteiden vuoksi.

Mörskyn kesää ja talvea yhdistävät samat maisemat. – Joka kerta ne näyttävät kuitenkin erilaisilta, eikä niissä liikkumiseen koskaan kyllästy, toteaa Mörsky lopuksi.

Teksti: Jukka-Pekka Lumilahti

Kuvat: Jaakko Heikkilä ja Jukka-Pekka Lumilahti

Sjöräddningscentralens larmnummer är nu 0294 1000. Det lönar sig genast att spara numret i mobiltelefonen i den internationella formen +358 294 1000. I en nödsituation är det för sent att börja leta fram numret och det rätta numret kan vara svårt att komma ihåg.

Om man ringer sjöräddningens larmnummer från utlandet kopplas samtalet alltid till sjöräddningscentralen i Åbo. Då är numret +358 294 1000. Om man behöver hjälp då man är utomlands vidarebefordrar sjöräddningscentralen uppgifterna från haveristen till den lokala sjöräddningscentralen som leder den

Nytt larmnummer till sjöräddningscentralen

De frivilliga sjöräddarna har inget eget larmnummer utan alla begäran om hjälp behandlas av Gränsbevakningsväsendets sjöräddningscentral i Åbo eller undercentralen i Helsingfors. Till centralernas uppgifter hör uttryckligen också räddningsoperationernas ledning och därför är det mycket viktigt att alarmet går till centralerna. – Om det kommer alarm direkt till Mikrologs eller Rautauomas telefoner flyttar besättningen dem direkt till centralen konstaterar ordföranden för det operativa utskottet i Helsingfors Sjöräddningsförening Markku Tamminen. Så att Sjöräddningscentralen skall kunna alarmera och använda den mest ändamålsenliga enheten för uppdragen uppdateras myndigheternas och de frivilliga sjöräddarnas position och prestanda kontinuerligt.

Nödnumret 112 fungerar också till havs. Nödcentralerna leder inte sjöräddningsuppdrag. Efter att ha fått de viktigaste uppgifterna vidarekopplar de samtalen till sjöräddningscentralerna. Därmed är numret 0294 1000 det bästa numret för en haverist eftersom samtalet direkt går till rätt ställe.

Även om sjöräddningens larmnummer uttryckligen behandlar frågor som berör nödsituationer är numret inte ett egentligt nödnummer. Därför får ett samtal som rings till 0294 1000 inte förtur i telefonnätet och kostar enligt taxan för lokalsamtal-/mobiltelefon-samtal. Gränsbevakningsväsendet har redan länge försökt få nödnummerstatus för sjöräddningscentralens larmnummer men utan framgång. Numret byts nu i samband med hela statsförvaltningens nummerreform. För samtal till det gamla numret debiterade näto-peratörerna en skild avgift.

egentliga räddningsoperationen.

Också för Trossenuppdrag är sjöräddningens larmnummer 0294 1000 det rätta numret. Sjöräddningscentralen klassificerar situationerna på basen av de uppgifter man fått av haveristen. Om det gäller ett Trossen-uppdrag förmedlar centralen uppdraget till de frivilliga sjöräddarna som självständigt utför uppdraget. Om uppgiften är ett sjöräddningsuppdrag kvarstår ledningsansvaret hos centralen. Haveristen behöver alltså inte klassificera uppdraget utan det görs av personalen på sjöräddningscentralen som fått utbildning för det.

Jukka-Pekka Lumilahti

Rajavartiolaitos
Gränsbevakningsväsendet
The Finnish Border Guard

UUSI!

Meripelastuksen hälytysnumero

NYÄ! Sjöräddningens larmnummer

0294 1000

(pvm tai mpm - lna eller msa)

www.raja.fi

Hundens luktsinne är hundra gånger bättre än människans. Det är Viikinkis trumf.

Labradoren Viikinki som föddes i april förra året är en mycket färsk nykomling i Gränsbevakningsväsendets hundfamilj. Den började sitt arbete på Finska Vikens sjöbevakningssektion förra sommaren och den första tiden har gått i skolningens tecken. Sitt namn fick den av donatorn Viking Line.

På jakt efter dofterna – sjöräddningshunden **Viikinki**

Även om Gränsbevakningsväsendet använder över 250 gränshundar är Viikinki klart en raritet för i marina uppgifter finns det klart mindre hundar än till lands. Viikinkis arbetsplats är Porkkala sjöbevakningsstation men i praktiken lever den och arbetar den alltid med sin husse, övergränsbevakare Pekka Aho. Skolningen som kan ta upp till ett par år sker mestadels genom lek och med användning av hundens egna drifter. Målsättningen är att Viikinki liksom andra sjöbevakningshundar skall kunna avslöja personer eller den allmänaste narkotikan som gömts ombord på båtar, fartyg eller bilar. Dessutom används sjöbevakningshundarnas luktsinne också vid letandet efter försvunna personer för hundarna kan med sitt luktsinne genomsöka stora områden mycket snabbare än människan. För att hitta den försvunna personen behöver Viikinki och de andra gränsbevakningshundarna inte den försvunna personens egen lukt utan luktspaningen baserar sig på de typiska lukterna från människan. Effektivast är Viikinki och de andra sjöbevakningshundarna då de letar efter människor på öppet hav eller stora fjärdar. I skärgården störs användningen av hunden av andra eventuella människor på området.

Sjöbevakningshunden Viikinki är labrador och nästan ett år gammal. På grund av hundens välutvecklade luktsinne, som är t.o.m. hundra gånger bättre än människans, hittar Viikinki lätt narkotika som gömts i båtar. Bild: Jukka-Pekka Lumilahti

Trots sin unga ålder har skolningen redan gett resultat för Viikinkis del. Vid Helsingfors Sjöräddningsförenings höstmöte demonstrerade Viikinki sina färdigheter när dess instruktör Pekka Aho gömt små mängder av dofter av narkotika i mötesrummet. Efter att ha fått order började Viikinki genast spåra och hittade lukterna som gömts under skåp och bakom stolar. Som belöning fick Viikinki utom beröm också en lekstund med sin egna leksak.

Sjöbevakningshundens liv och bestyr kan man följa på adressen
<http://www.raja.fi/slmv/rajakoiraviikinki>

Itella Green

. LP72

